

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 18/2016. (X. 20.) AB HATÁROZATA

a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 103/A. § (2) bekezdése szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről, valamint folyamatban lévő ügyekben történő alkalmazhatóságának kizárásáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indoklásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 103/A. § (2) bekezdése utolsó mondatának „a helyi földbizottsággal, a kifogást tevővel és a mezőgazdasági igazgatási szervvel” szövegrésze alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

A 103/A. § (2) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„(2) A képviselő-testület megváltoztatja a kifogással érintett állásfoglalást, ha annak kiadására a Földforgalmi törvény 23–25. §-a megsértésével került sor, egyébként a kifogást elutasítja. Az elkésett kifogást a képviselő-testület érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A képviselő-testület a kifogást 15 napon belül zárt ülésen bírálja el. A képviselő-testület a döntését jegyző útján közli.”

2. Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezés az Alkotmánybíróság megsemmisítéséről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon veszti hatályát, és e naptól nem alkalmazható.

3. Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezés nem alkalmazható a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.K.27.194/2016. számon folyamatban lévő, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügyben.

4. Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. A Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírójának (8210 Veszprém, Pf.: 1029) az előtte 2.K.27.194/2016. számon folyamatban lévő, földforgalmi ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel (a továbbiakban: Ftv.) összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 103/A. § (2) bekezdésében foglaltak – a képviselő-testület döntésének közzétételére vonatkozó rendelkezésének – Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatát és a rendelkezés megsemmisítését kezdeményezte, a per tárgyalásának felfüggesztése mellett.

[2] 1.1. A kezdeményezés alapjául szolgáló ügy tényállása szerint a perben nem álló eladó ingatlanokon fennálló tulajdoni hányadát értékesítette a vevő (a perben a megyei kormányhivatal alperes pernyertessége érdekében beavatkozó magánszemély) részére. A szerződést az önkormányzat hirdetőtábláján kifüggesztették, és a felperes mint elővásárlási jogosult elfogadó nyilatkozatot tett. Az alperes mint mezőgazdasági igazgatási szerv megkereste a helyi földbizottságot állásfoglalás beszerzése céljából. A helyi földbizottság helyett eljáró Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara Területi Szervezete állásfoglalásában az elővásárlásra jogosult, továbbá a szerződés szerinti vevő tekintetében is támogatta a szerződés jóváhagyását. Az alperes

a 2015. augusztus 4-én kelt határozatával a szerződés szerinti vevő vonatkozásában megtagadta, míg az elővásárlásra jogosult vonatkozásában jóváhagyta az adásvételi szerződést. Időközben a vevő a helyi földbizottság állásfoglalása ellen kifogást nyújtott be, amit a helyi önkormányzat képviselő-testülete bírált el a 315/2015. (VIII. 26.) KT határozatával és az állásfoglalást megváltoztatta azzal, hogy az elővásárlásra jogosult tekintetében nem támogatta a szerződés jóváhagyását. A képviselő-testület határozatát a helyi földbizottsággal, a kifogást benyújtó szerződés szerinti vevővel és a mezőgazdasági igazgatási szervvel közölték, míg az elővásárlásra jogosult felperes részére nem kézbesítették.

- [3] Az alperes kormányhivatal a 2015. november 10-én kelt határozatával a korábbi határozatát módosította azzal, hogy a szerződés szerinti vevő vonatkozásában jóváhagyta az adásvételi szerződést, míg az elővásárlásra jogosult vonatkozásában a jóváhagyást megtagadta. Döntését azzal indokolta, hogy a helyi földbizottság állásfoglalását a képviselő-testület határozatával megváltoztatta, és nem támogatta az elővásárlásra jogosult vonatkozásában a szerződés jóváhagyását.
- [4] Az elővásárlásra jogosult felperes kereseti kérelmében ezen határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. Álláspontja szerint jogszabálysértő a határozat, mivel sem a helyi földbizottság állásfoglalása ellen benyújtott kifogást, sem a képviselő-testület határozatát nem kézbesítették számára, arról kizárólag az alperes határozatából szerzett tudomást. Így a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 78. § (1) bekezdése és a Fétv. 27. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés sérült, mivel az ügyfél részére a határozatot nem kézbesítették, garanciális jelentőségű ügyféli jogait nem gyakorolhatta. Elzárták attól, hogy a kifogással kapcsolatban észrevételeit megtegye, illetve, hogy a számára kedvezőtlen képviselő-testületi határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezze. Ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joga sérült, s az eljárás ellentétes az Alkotmánybíróság 17/2015. (VI. 5.) AB határozatával.
- [5] Az alperes oldalán beavatkozó a jogszerű határozatra hivatkozva kérte a kereset elutasítását.
- [6] 1.2. A bíró kezdeményezése szerint a Fétv. 103/A. § (2) bekezdése meghatározza, hogy a képviselő-testület határozatát kívül kell közölni. A rendelkezés szűkíti a jogosultak körét, mivel nem kell kézbesíteni a határozatot a döntés alapjául szolgáló állásfoglalással egyébként érintett ügyfelek részére, akik nem éltek kifogással a számukra kedvező állásfoglalás ellen. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a képviselő-testület határozatára alapozva a mezőgazdasági igazgatási szerv határozattal jóváhagyja (vagy megtagadja) az adásvételi szerződést, s ezt a határozatot az Ftv. 30. § (4) bekezdése alapján közölni kell az eladóval, az adásvételi szerződés szerinti vevővel, valamint azokkal az elővásárlásra jogosultakkal, akik az adásvételi szerződésre elfogadó jognyilatkozatot tettek, továbbá a helyi földbizottsággal. Azok az ügyfelek, akiket a helyi földbizottság állásfoglalása érintett, de sem a kifogás benyújtásáról, sem a képviselő-testület határozatáról nem értesültek, ekkor kerülnek abba a helyzetbe, hogy a számukra sérelmes mezőgazdasági szakigazgatási szerv döntését az Ftv. 30. § (5) bekezdése alapján a bíróság előtt megtámadják. Ebben az eljárásban már nem vitathatják a képviselő-testület határozatát, amely ellen önálló jogorvoslatot biztosít a törvény, azonban ezt a határozat közlésének hiánya miatt nem gyakorolhatják. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés rendelkezései szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A XXVIII. cikk (7) bekezdés értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A bíró álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való alapjogot sérti az a rendelkezés, amely nem biztosítja az ügyben érintett valamennyi ügyfél számára a lehetőséget ahhoz, hogy a jogát, jogos érdekét közvetlenül érintő döntést megismerhesse. Alaptörvény-ellenes a rendelkezés, hiszen a döntés elleni jogorvoslati jogát nem gyakorolhatja az, aki a határozatot sérelmesnek tartja, illetve a döntésre alapított határozat elleni bírósági felülvizsgálati eljárásban már a jogszerűséget nem vitathatja. Az alperes döntésének bírósági felülvizsgálata formálissá válik, hiszen a bíróság éppen azt nem vizsgálhatja (a képviselő-testület határozatát), ami a döntés jogalapja volt.

II.

- [7] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[8] 2. A törvény támadott rendelkezései:

„103/A. § (1) A helyi földbizottság az állásfoglalását a települési önkormányzat jegyzője annak kézhezvételét követő 3 napon belül a települési önkormányzat polgármesteri hivatala, illetve közös önkormányzati hivatal esetében a közös önkormányzati hivatal hirdetőtábláján 5 napra kifüggeszti. Az állásfoglalás ellen – 5 napon belül – az eladó, a vevő, illetve a határidőben elfogadó nyilatkozatot tevő elővásárlásra jogosult kifogást terjeszthet elő a települési önkormányzat képviselő-testületénél. A kifogást a jegyzőhöz kell benyújtani. A kifogás benyújtásáról és annak időpontjáról a jegyző haladéktalanul értesíti a mezőgazdasági igazgatási szervet.

(2) A képviselő-testület megváltoztatja a kifogással érintett állásfoglalást, ha annak kiadására a Földforgalmi törvény 23–25. §-a megsértésével került sor, egyébként a kifogást elutasítja. Az elkésett kifogást a képviselő-testület érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A képviselő-testület a kifogást 15 napon belül zárt ülésen bírálja el. A képviselő-testület a döntését jegyző útján közli a helyi földbizottsággal, a kifogást tevővel és a mezőgazdasági igazgatási szervvel.

(3) Kifogás benyújtása esetén e törvény és a Földforgalmi törvény alkalmazásában a helyi földbizottság állásfoglalásának közlésétől számított határidők a képviselő-testület döntése közlésétől számítandók.”

III.

[9] Az indítvány megalapozott.

[10] Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a beadvány megfelel-e a törvényben előírt feltételeknek. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bírói kezdeményezés az Abtv. 25. §-ában, valamint az 52. § (1) és (1b) bekezdéseiben előírt, az Alkotmánybíróság 3058/2015. (III. 31.) AB végzésében értelmezett feltételeknek megfelel. A bírói kezdeményezés szerint a felperes kereseti kérelmére és az alperes ellenkérelmére tekintettel a Fétv. 103/A. § (2) bekezdését az eljárásban alkalmazni kell, a norma alaptörvény-ellenessége esetén a hiánya más döntéshez vezethet a konkrét ügyben, az eljárás felfüggesztése megtörtént, és az indítvány határozott kérelmet tartalmaz.

[11] 1. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben elsőként azt vizsgálta, hogy a Fétv. 103/A. § (2) bekezdésében foglalt – a képviselő-testület döntésének közlésére vonatkozó – rendelkezés, amely szerint a képviselő-testület döntését csupán a helyi földbizottsággal, a kifogást tevővel és a mezőgazdasági igazgatási szervvel kell közölni, összhangban áll-e a jogorvoslathoz való alapvető joggal.

[12] A Ftv. 7. § (1) bekezdése értelmében a tulajdonjog átruházásáról szóló szerződést a mezőgazdasági igazgatási szerv hagyja jóvá. Az Ftv. 23. § (5) bekezdése alapján a mezőgazdasági igazgatási szerv megkeresi a helyi földbizottságot az állásfoglalásának beszerzése céljából. A helyi földbizottságon a Fétv. 103. § (1)–(2) bekezdésében szabályozott esetben a Kamara területi szervét kell érteni. Az Ftv. 24. § (1) bekezdése alapján a helyi földbizottság a (2) bekezdésben írt szempontok értékelésével adja ki állásfoglalását. Az Ftv. 68. § (5) bekezdése szerint a helyi földbizottság állásfoglalása ellen kifogás terjeszthető elő a települési önkormányzat képviselő-testületénél. Kifogást a Fétv. 103/A. § (1) bekezdése értelmében az eladó, a vevő, illetve a határidőben elfogadó nyilatkozatot tevő elővásárlásra jogosult terjeszthet elő. A Fétv. 103/A. § (2) bekezdése alapján a képviselő-testület döntését jegyző útján közli a helyi földbizottsággal, a kifogást tevővel és a mezőgazdasági igazgatási szervvel. A Fétv. 103/D § a) pontja értelmében a képviselő-testület határozata ellen bírósági felülvizsgálatnak van helye.

[13] A Ket. 15. § (1) bekezdése értelmében ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz. A Ket. 78. § (1) bekezdése szerint a határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szak-

hatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel. A Fétv. 27. § (1) bekezdése szerint a földforgalmi törvényben meghatározott, a mezőgazdasági igazgatási szerv hatósági jóváhagyásához kötött, a föld tulajdonjogának megszerzésére irányuló szerződésnek, illetve a tulajdonjog átruházásnak nem minősülő módon történő megszerzésének (e fejezetben a továbbiakban együtt: jogügylet) – ide nem értve a föld tulajdonjogának a földforgalmi törvény 35. §-a szerinti árverés útján történő megszerzését – hatósági jóváhagyására vonatkozó eljárásra a földforgalmi törvényben és az e törvényben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni. A Fétv. 27. § (2) bekezdés c) pontja értelmében az eljárásban ügyfél a jogügylet tárgya szerinti földre a földforgalmi törvényen, más törvényen vagy megállapodáson alapuló elővásárlási joggal rendelkező személy.

- [14] 2. Az Ftv. és a Fétv. ismertetett rendelkezései alapján megállapítható, hogy a jogszabályok alapján ügyfélnek minősülnek olyan személyek is, akik a Fétv. 103/A. § (2) bekezdése utolsó mondatában nem szerepelnek.
- [15] 2.1. A 17/2015. (VI. 5.) AB határozat az Ftv. és a Fétv. számos előírását vizsgálta. Egyebek között megállapította, hogy az Ftv. és a Fétv. jegyzőre és a képviselő-testület eljárására vonatkozó szabályainak alaptörvény-ellenesége az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése vonatkozásában vizsgálható, a képviselő-testület a mondott törvények szerinti eljárásban hatóság, a kifogást elbíráló eljárása pedig hatósági eljárás, ezért eljárására vonatkoznak a XXIV. cikkben megfogalmazott követelmények (Indokolás [62], [95]).
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az alaptörvényi rendelkezés értelmezését az Alkotmánybíróság a 35/2013. (XI. 22.) AB határozatban foglalta össze. Eszerint „[a] jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni. [...] Az Alkotmánybíróság szerint a jogorvoslat biztosításának követelménye az érdemi határozatokra vonatkozik. Annak vizsgálata során, hogy mely döntés minősül ilyennek, a döntés személyre gyakorolt hatása és a tárgya meghatározó, vagyis az, hogy a döntés lényegesen befolyásolta-e az érintett helyzetét, jogait.” A határozatban – a földbizottság jogállásával kapcsolatban – az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy a földbizottság állásfoglalásával szemben a képviselő-testülethez intézhető kifogás alapján hozott döntésnek meg kell felelnie a jogorvoslathoz való jog alkotmányos mércéjének. Az Alkotmánybíróság megállapította már, hogy a képviselő-testület kifogást elbíráló határozata közbenső érdemi döntésként meghatározza a későbbi hatósági döntést. Ebből viszont az következik, hogy a képviselő-testület döntésével szemben a bírósági felülvizsgálat biztosítása az Alaptörvényből eredő követelmény. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Ftv. 68. § (5) bekezdésének második mondata azáltal, hogy kizárja a kifogást elbíráló határozat bírósági felülvizsgálatát, sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogot, ezért az alaptörvény-ellenes rendelkezést megsemmisítette (Indokolás [62], [95]).
- [17] 2.2. A bírósághoz fordulás jogának gyakorlásához szükséges, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról, amely jogukat vagy jogos érdekeiket érinti és megismerhessék annak tartalmát. A jogorvoslathoz való jog gyakorlásához is – egyebek mellett – elengedhetetlenül szükséges, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról, amely jogukat vagy jogos érdekeiket érinti és megismerhessék annak tartalmát. A jogorvoslat egyes elemei mikénti szabályozása vizsgálatánál figyelembe kell venni a jogorvoslattal megtámadható döntésről való tudomásszerzés garانتátságát. Az Alkotmánybíróság szerint a tudomásszerzés akkor garantált, ha megállapítható, hogy a tudomásszerzés lehetősége minden kétséget kizáróan fennáll.
- [18] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy ez a hivatkozott feltétel, a tudomásszerzés garانتátsága – a képviselő-testület döntésének közlésére vonatkozó rendelkezés korlátozó voltára figyelemmel – hiányzik. Előállhat – és a konkrét ügyben elő is állt – a hatályos szabályozás mellett az a helyzet, hogy a hatósági döntés, az érdemi, ügydöntő határozat ellen önhibán kívül nem lehet jogorvoslattal élni és a hátrányos következmények másként sem háríthatók el.
- [19] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a jogszabályi rendelkezést az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe ütközése miatt alaptörvény-ellenessé nyilvánította és megsemmisítette.

- [20] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság és más eljárásokban érintett személyek különösen fontos érdekére tekintettel az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján általános alkalmazási tilalmat írt elő, ezért a Fétv. alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezése a bíróságok előtt folyamatban lévő egyedi ügyekben sem alkalmazhatók.
- [21] Az Alkotmánybíróság nem vizsgálta, hogy a szabály ellentétben áll-e az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt vagy annak egy részét az Alaptörvény valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alkotmányi rendelkezés esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja.
- [22] 3. A határozatot az Abtv. 44. § (1) bekezdésének első mondata alapján közzé kell tenni a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [23] Egyetértek a döntéssel, ugyanakkor szükségesnek tartottam volna a rendelkező rész 3. pontjához fűződő indokolás kiegészítését.
- [24] A hatályos Abtv. – a korábbi szabályozáshoz hasonlóan – rugalmasságot biztosít az Alkotmánybíróságnak a döntése jogkövetkezményeinek meghatározására. Az Alkotmánybíróság ezért eltérhet a megsemmisítés időbeli hatályának főszabályától (*ex nunc*), és a konkrét eset körülményeihez igazodóan a megsemmisítés lehet eltérő hatályú (*ex tunc* vagy *pro futuro*).
- [25] Az Alkotmánybíróságnak lehetősége van továbbá arra is, hogy egy megsemmisített rendelkezéssel összefüggésben ne csak az adott ügyben történő alkalmazhatatlanságot rendelje el, hanem általában rendelkezzen e jogkövetkezményről. Ennek módja lehet, hogy az Alkotmánybíróság az általános alkalmazási tilalmat minden folyamatban lévő jogerősen le nem zárt összes eljárásban, illetve a jövőbeni eljárásokban rendeli el.
- [26] Az Abtv. 45. § (4) bekezdése ugyanakkor előírja, hogy általános alkalmazási tilalom kizárólag akkor rendelhető el, ha „az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja”.
- [27] Az adott esetben az Alkotmánybíróság az általános alkalmazási tilalmat a következőkkel indokolta: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság és más eljárásokban érintett személyek különösen fontos érdekére tekintettel az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján általános alkalmazási tilalmat írt elő, ezért a Fétv. alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezése a bíróságok előtt folyamatban lévő egyedi ügyekben sem alkalmazhatók” (Indokolás [20]).
- [28] Véleményem szerint az Alkotmánybíróságnak az általános alkalmazási tilalom törvényi feltételeit érdemben szükséges vizsgálnia, és az alkalmazási tilalom elrendelése esetén azt résztelesebben kell indokolnia.
- [29] Az adott esetben, úgy gondolom, hogy az általános alkalmazási tilalmat a jogbiztonság indokolja, és azért kellett elrendelni, mert a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 339/A. §-a szerint „a bíróság a közigazgatási határozatot – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a meghozatalakor alkalmazandó jogszabá-

lyok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.” Erre tekintettel szükséges annak egyértelművé tétele, hogy a Fétv. 103/A. § (2) bekezdésének megsemmisített rendelkezéseit folyamatban lévő peres eljárásokban egyáltalán nem lehet alkalmazni.

- [30] Az általános alkalmazási tilalom megállapításával ezért egyetértek. Úgy vélem azonban, hogy az általános alkalmazási tilalom elrendelésével összefüggésben nem volt szükség annak megállapítására, hogy az „ugyanilyen tárgyú ügyekre” vonatkozik. Az Alkotmánybíróság által megsemmisített – a képviselő-testület döntésének közlésére vonatkozó – rendelkezés ugyanis nem tekinthető az érintett eljárások „tárgyának”, ezért az „ugyanilyen tárgyú ügyek” körét sem jelöli ki.
- [31] Véleményem szerint az általános alkalmazási tilalom megállapítása az adott ügyben azt vonja maga után, hogy a Pp. fentiekben hivatkozott rendelkezése ellenére a Fétv. 103/A. § (2) bekezdésének megsemmisített rendelkezéseit folyamatban lévő közigazgatási peres eljárásban – az eljárás tárgyától függetlenül – egyáltalán nem lehet alkalmazni.

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1363/2016.
Közzétéve a Magyar Közlöny 2016. évi 159. számában.

